

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

Üi.:

Tel.:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban a Pp. 397/J § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikus előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, amelyben a vele szemben fogatosított rendőri intézkedést kifogásolta.

A panaszos a panaszában előadta, hogy *-n *szám alatt * óra körüli időben valaki kopogott, és amikor ajtót nyitott, az ajtó előtt több rendőr állt, akik közül az egyik közölte vele, hogy a Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályától vannak, és a panaszos testvérét keresik. A panaszos bemutatkozott a rendőrnek, és közölte, hogy ő nem a keresett személy, mire a rendőr azt mondta, hogy őt is keresik. A panaszos mondta a rendőrnek, hogy telefonál, ügyvédet hív. A rendőr felszólította, hogy tegye le a telefont, nem telefonálhat. A panaszos ennek ellenére felhívta az édesanyját és kérte, hogy jöjjön a helyszínre. A rendőr megkérdezte a panaszost, hogy minek neki ügyvéd, majd megbilincselte.

A panaszos és a rendőr ezek után bementek a ház konyhájába, ahol a nyomozó felolvasta a határozatból az indokolási részt. A panaszos elmondta a rendőrnek, hogy az elmúlt húsz évben nem volt traktorja és a jövőben sem szándékozik birtokba venni egyet sem. A panaszos szólt a barátnőjének, hogy hívja fel a panaszos édesanyját és szóljanak egy ügyvédnek, mert nem úgy bánnak vele, mint egy tanúval, hanem úgy, mint egy gyanúsítottal. A rendőr rászólt a panaszos barátnőjére, hogy nem telefonálhat, és rátette a kezét az asztalon lévő telefonra. A rendőr kérésének eleget téve a panaszos felállt és átadta a házban található telefonokat, majd visszamentek a konyhába, ahol a rendőr elkezdte a telefonok lefoglalását és a jegyzőkönyv megírását. Egy másik rendőr említést tett a panaszosnak egy régi gépjárművéről, amely a rendőr állítása szerint kapcsolatba hozható volt a bűncselekmény elkövetésével. A rendőr elmondta a panaszosnak, hogy tudomásuk szerint a gépjármű még mindig a panaszos nevéen van. A panaszos mondta a rendőrnek, hogy tavaly nyáron becserélte a tárgyi autót egy másikra, ebből kifolyólag már nincs a tulajdonában. A panaszos megkérte a rendőrt, hogy menjenek el a panaszos szüleihez, mert a gépjármű adásvételi szerződése az édesapjánál van. Ezek után a panaszos megkérdezte a rendőrt, hogy leveszik-e róla a bilincset, mert véleménye szerint már nincs szükség a kényszerítő eszköz alkalmazására. A rendőr azt felelte, hogy majd meglátják, mennyire mond igazat a panaszos, mennyire működik együtt velük.

Amikor a rendőr befejezte a lefoglalt telefonok adatainak leírását (amiben a panaszos is segített neki) megkérdezte a panaszost, hogy kíván-e panaszt tenni. A panaszos azt válaszolta, hogy minden körülményre nézve panasszal kíván élni, mivel ő teljesen ártatlan. A panaszos elmondása szerint a rendőr ezek után bekarikázta a határozatban, hogy a panaszos nem él panasszal, ám a panaszos ezt nem írta alá.

Idő közben a helyszínre érkezett a panaszos édesanyja és megkérdezte, hívjon-e ügyvédet.

A panaszos szerint, ahogy az öccse beérkezett hozzá a konyhába, a rendőrök azonnal megbilincseltek őt is. Ezután bejött a konyhába a rendőrfőnöknek nevezett személy, majd a panaszos testvérével együtt távozott a házból.

Ezt követően a jegyzőkönyvet készítő rendőr közölte a panaszossal, hogy megkezdik a házkutatást. Az egyik rendőr azonnal be is ment a fürdőszobába. A panaszos a rendőr után ment és megmutatta neki a fürdőszobában található tárgyakat. A rendőr a házkutatás megkezdésekor – a fürdőszobában – levette a panaszosról a bilincset. Ezután együtt átmentek a szobába, ahol a panaszos kinyitott minden szekrényt. A kazánt és az udvart, a vízaknát, és a pincét is megnézték a rendőrök. Ezután elindultak a garázs felé, ahol a rendőr közölte, hogy átnézi az ott található

gépkocsit. A rendőr kinyitotta a hátulját, illetve kérte, hogy elől is nyissa ki az autót, mert át szeretné nézni.

A panaszos többször is megkérte a rendőröket, hogy nevezzék meg azt a személyt, aki utasítást adott arra, hogy mit keressenek, illetve mondják meg, hogy milyen bizonyítékok alapján végzik a házkutatást, milyen módon merült fel a rendőrségben, hogy a panaszos érintett lehet az ügyben. A rendőrök azt válaszolták, hogy majd össze fogják hasonlítani a DNS-eket, mert az eltulajdonított traktort igazoltatták * és * között, de a két elkövető elszaladt.

Ezután a panaszos és a rendőrök elindultak az utcán parkoló gépjármű felé, amivel a panaszos munkába szokott járni. A panaszos kinyitotta az autót, a rendőr pedig átnézte a csomagtartót.

A beszélgetés közben a rendőr közölte a panaszossal, hogy elviszik kihallgatni, de előírás, hogy a bilincset vissza kell rakni a kezére. Ekkor a panaszos beszállt a rendőrautóba, kinyújtotta a kezét és megkérdezte, hogy most teszik-e rá a bilincset, vagy csak később, és megkérte, hogy ne olyan szorosan tegyék rá, mint először, majd elindultak.

A panaszos az intézkedés során úgy érezte, mintha a rendőröket rájuk küldte volna valaki, hogy mindenáron „vegyék elő” őket, erről említést is tett a rendőröknek. Közben a rendőrök észrevették, hogy a lefoglalt telefonokat ott felejtették, ezért visszamentek érte.

A kapitányság egyik irodájában kezdték meg a kihallgatást. A panaszos még a kihallgatás előtt közölte a rendőrökkel, hogy ártatlan.

A panaszos részletesen elmondta a rendőröknek, hogy a kérdéses napon hol tartózkodott. Felhívta a rendőrök figyelmét, hogy a telefonjában található GPS adatok alapján leellenőrizhetőek a tartózkodási helyei.

A panaszos megkérte a rendőröket, hogy hadd kaphassa vissza azt a telefonját, amelyik a munkavégzéséhez szükséges, mert anélkül nem tudja intézni a napi teendőit. Felajánlotta, hogy ha szükséges, bármikor a nyomozóhatóság rendelkezésére áll. A rendőr azt válaszolta, hogy nem adja vissza telefont. Megkérte a panaszost, hogy adja meg valakinek a telefonszámát, akit értesíthetnek akkor, ha majd vissza tudják szolgáltatni a panaszosnak a telefonokat. A panaszos az édesanyja számát adta meg. Ezután a rendőrök azt mondták a panaszosnak, hogy igyekezni fognak, majd kiengedték. Másnap 10 óra körül értesítették a panaszos édesanyját, hogy mehet a telefonokért.

A panaszos nem értette, hogy a nyomozóhatóság miért nem tudta leellenőrizni a nyilvántartásban az autóval kapcsolatos tulajdonosi viszonyokat. Véleménye szerint az egész eljárás érthetetlen és felfoghatatlan volt. Emberileg, erkölcsileg megaláznak tartotta az intézkedést, és úgy vélte, hogy az eljárás rontja az üzleti hitelességét.

A Panaszos – panaszja szerint – a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat kifogásolta:

- a házkutatást,
- a mobiltelefonok lefoglalását,
- az előállítás jogszerűségét,
- a mobiltelefonját nem használhatta,
- a házkutatáskor és a szállításakor foganatosított bilincselést.

A Panasztestület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a panaszos előállításának foganatosítása és időtartama miatt nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga, mivel az jogszerűen került korlátozásra. A telefonhasználat korlátozással kapcsolatban a Panasztestület elfogadta a rendőrség indoklását, mely szerint az ellenőrizetlen telefonálás az intézkedés célját veszélyeztette volna, ezért kimondta, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát nem érte sérelem, azt jogszerűen korlátozta a

rendőrség. A házkutatás elején foganatosított, illetve a panaszos kapitányságra történő szállításakor történt megbilincselése kapcsán azonban a Testület megállapította a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogának súlyos sérelmét.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadvány és mellékletei,
- jelentése,
- lefoglalást elrendelő határozat,
- jelentés,
- tanúvallomásairól felvett jegyzőkönyvek;
- bűnügyi technikus által készített jegyzőkönyv,
- bűnügyi technikus által készített jegyzőkönyv,
- bűnügyi osztályvezető határozata a házkutatás elrendeléséről,
- A házkutatás ellen benyújtott panaszt elbíráló ügyészi határozat,
- a házkutatásról készített jegyzőkönyv,
- az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés,
- Elállítás időtartamáról kiállított igazolás és előállítással kapcsolatos panaszosi nyilatkozatok,
- panaszos tanúkenti kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv,
- kapitányságvezető átirata,
- a Rendőr-főkapitányság összefoglaló jelentése.

III.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos által előterjesztett panaszban megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdés szerint a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre is. (Pl.: 1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.)

IV.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a Panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amely előzmények a II. részben felsorolt bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

Az intézkedő rendőrök az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésükben foglaltak szerint a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerinti igazoltatás, az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerinti személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítása, továbbá az Rtv. 48. § c) pontja szerinti szökés megakadályozása érdekében – a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint kezek előre, illetve hátra bilincselésével – bilincs került alkalmazásra.

A jelentés szerint az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján az előállított a hozzátartozója/képviselője kiértesítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása tartalmazza, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján gyanú merült fel arra, hogy egy személy és testvére (a panaszos) és ezidáig ismeretlen társa *-n * óra körüli időben lakat levágással behatoltak a telephelyére és onnan eltulajdonították a lezárt állapotban lévő traktort, majd * és * között a rendőri intézkedéskor hátrahagyták a benne lévő – elkövető által magukkal vitt – indító kulcsot, és így a lopási kár megtérült. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, hogy a panaszos ellen házkutatás végrehajtása vált szükségessé, illetve meghallgatás céljából előállítása volt indokolt. Nevezett személy szökésének megakadályozása érdekében bilincs használatára került sor a házkutatás és a szállítás idejére.

A jelentés szerint az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról és idejéről szóló dokumentáció kiadásra került.

A Rendőr-főkapitányság Rendőrkapitányság vezetőjének (továbbiakban: Rendőrkapitányság) jelentése szerint, a panaszost a házkutatás megkezdésekor tájékoztatták jogairól, illetve arról, hogy milyen ügyben milyen intézkedéseket fognak vele szemben végrehajtani. A nyomozás során a nyomozati cselekmények végrehajtása érdekében az összebeszélés megakadályozása miatt szükséges volt a panaszos telefonbeszélgetéseinek megakadályozása, tekintettel arra, hogy a testvére ekkor még nem került elő, a vele kapcsolatos cselekményeket még elvégezni nem lehetett. A helyszínen a házkutatás során talált telefonok lefoglalására került sor, így azokkal sem a panaszos, sem barátnője nem telefonálhatott.

A panaszos előállítása *-n * óra * perctől *-n * óra * percig tartott.

A panaszos az intézkedés megkezdésekor nem akarta az intézkedő rendőröket a lakásába beengedni, a megfelelő tájékoztatást követően lehetett a házkutatást nála végrehajtani. Az intézkedés elején nem volt együttműködő, fentiek okán került sor vele szemben a bilincs alkalmazására.

A panaszosnak nem volt megbízott ügyvédje, a telefonok lefoglalására tekintettel nem tudott a helyszínen védőt értesíteni, azonban a helyszínre érkező édesanyja felvette a kapcsolatot a panaszos ügyvédjével.

Nem felel meg a valóságnak az, hogy nevezett igazmondásától tették függővé a kényszerítő eszköz alkalmazását. A házkutatás idején a házkutatási iratok aláírása érdekében a panaszos egyik kezéről a bilincset levették az intézkedő rendőrök.

A panaszos a rendőrkapitányságra megkülönböztető jelzés nélküli szolgálati gépkocsival került elszállításra.

A panaszos minden tájékoztatást megkapott, ennek megfelelően tudott élni panaszjogával a házkutatás ellen, ezt a panaszt a járási ügyészség kivizsgálta.

A panaszossal szemben büntető-, illetve szabálysértési vagy bármilyen más eljárás nem indult.

V.

Az eljárás során először azt vizsgáltam meg, hogy mely panaszosi sérelmek vizsgálatára rendelkezem hatáskörrel.

- 1. A házkutatás.**
- 2. A mobiltelefonok lefoglalása.**

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint ezen eljárásban azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálatára rendelkezem hatáskörrel, amelyek az Rtv. IV., V., VI. fejezetek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

Ennek megfelelően:

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség, etc.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés, etc.)
- kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás, etc.), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban. Be.) 195. § (1) bekezdés alapján „*Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.*”

A Be. 196. § (1) bekezdés szerint „*Akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.*”

A panaszos beadványában kifogásolta a házkutatást, továbbá a mobiltelefonok lefoglalását.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel megállapítható, hogy a büntetőeljárással összefüggő sérelmek vizsgálata ezen eljárásnak nem tárgya, a büntetőeljárással kapcsolatos panaszok vizsgálatára a nyomozást felügyelő ügyészség rendelkezik hatáskörrel.

A panaszokat hatáskör hiányában nem vizsgáltam.

VI.

A panaszban megfogalmazott sérelmek vonatkozásában az alábbiakat állapítottam meg.

- 3. Az előállítás jogszerűsége.**

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint „*A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.*”

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. § (1) bekezdése szerinti „*Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.*”

A Btk. 380. § (1) bekezdése alapján „*Aki idegen gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja, vagy az így elvett, illetve a rábízott ilyen járművet használja jogtalanul, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”

Az Rtv. 15. §-a alapján „*A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*”

A panaszos az előállítás jogszerűségét sérelmezte.

Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésében foglaltak szerint a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján került sor. Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása tartalmazza, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján gyanú merült fel arra, hogy egy személy és testvére (a panaszos) *-n * óra körüli időben lakat levágással behatoltak a telephelyre és onnan eltulajdonították a lezárt állapotban lévő piros színű homlokrakodós traktort, majd a rendőri intézkedéskor hátrahagyták a benne lévő – elkövetők által magukkal vitt – indító kulccsal. A rendelkezésre álló adatok alapján a jelentés szerint megállapítható volt, hogy a panaszos ellen házkutatás végrehajtása vált szükségessé, illetve elszámoltatás céljából előállítása volt indokolt.

Megjegyzendő, hogy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható. Ezért a bűncselekmény gyanújának, mint előállítási oknak a fennállása nem is vonja maga után minden esetben kötelező jelleggel azt, hogy azt a személyt, akit ezen előállítási ok alapján vonnak intézkedés alá, meg is gyanúsítsák valamilyen bűncselekmény elkövetésével.

Az említett traktor eltulajdonítása a lopás, vagy a gépjármű önkényes elvétele bűncselekmények törvényi tényállását valósíthatta meg.

Az eltulajdonított traktort az intézkedő rendőrök találták meg. Ezt követően felvették a kapcsolatot a területileg illetékes Rendőrkapitánysággal, ahonnan azt a tájékoztatást kapták, hogy a rendőrkapitányságon ugyancsak egy traktor ellopása kapcsán lefolytatott ügyben azonos volt az elkövetés helyének, valamint a jelen ügyben szereplő megtalálás helyének iránya. Az említett ügyben gyanúsítottként a panaszos testvére szerepelt.

Miután az intézkedő rendőrök megtekintették a sértettől lefoglalt videófelveteleket, megállapították, hogy a bűncselekmény helyszínére a traktor ellopását megelőzően egy órával egy fehér színű kisméretű autó érkezett, mely formája szerint egy * vagy * típusú gépkocsi lehetett. Ezután ismételen felvették a kapcsolatot a Rendőrkapitánysággal, akiktől azt az információt kapták, hogy a panaszosnak van egy hasonló gépkocsija, amit az utóbbi időben használt is, a traktor megtalálásakor pedig 2 személyt láttak elszaladni a helyszínről.

Ezután az intézkedő rendőrök ellenőrizték a Robotzsaru rendszerében a panaszos tulajdonában lévő gépjárművek listáját, amely alapján megállapítást nyert, hogy a panaszos valóban rendelkezett egy ahhoz hasonló paraméterű gépjárművel, mint amit a rendőrök a bűncselekmény elkövetésének helyszínén készült videofelvétel megtekintése során beazonosítottak.

A rendőrségi iratokban részletezett körülmények alapján a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésének az előállításhoz szükséges mértékű gyanúja a rendőrség által beszerzett információk alapján fennállt, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja megfelelő jogalapot szolgáltatott a panaszos előállítására.

A panasz fentiek alapján alaptalan.

4. A mobiltelefonját nem használhatta.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint „A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”

Az Rtv. 97. § h) pontja szerinti „E törvény alkalmazásában

h) fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és **előállított**, elővezetett);”

A panaszos sérelmezte, hogy amikor szólt a barátnőjének, hogy hívja fel a panaszos édesanyját és szóljanak egy ügyvédnek, mert nem úgy bánnak vele, mint egy tanúval, hanem mint egy gyanúsítottal. A rendőr rászólt a panaszos barátnőjére, hogy nem telefonálhat, és rátette a kezét az asztalon lévő telefonra.

A mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlat során az olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel, úgy az Rtv. 17. § (1) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos számára azért nem biztosították azt a jogát, hogy telefonálhasson, mert a nyomozás során a nyomozati cselekmények végrehajtása érdekében az összebeszélés megakadályozása miatt szükséges volt a panaszos telefonbeszélgetéseinek megakadályozása. A helyszínen a házkutatás során talált telefonok lefoglalására került sor, így azokkal sem a panaszos, sem barátnője nem telefonálhatott.

A kapitányságvezető jelentése szerint a panaszosnak nem volt megbízott ügyvédje, a telefonok lefoglalására tekintettel nem tudott a helyszínen védőt értesíteni, azonban a helyszínre érkező édesanyja felvette a kapcsolatot a panaszos ügyvédjével.

A családtagok megérkezéséig indokolt volt a telefonhasználat korlátozása, hiszen nem tudhatták a rendőrök, hogy kivel kívánnak valójában kapcsolatba lépni.

Fentiekkel összefüggésben megállapítható, hogy a telefonhasználat korlátozása jogszerű és szakszerű volt, így a panasz alaptalan.

5. A házkutatáskor és a szállításakor foganatosított bilincselés.

Az Rtv. 48. § c) pontja szerint „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy
c) szökésének megakadályozására,

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése szerint „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

(4) A bilincselés módjai:

b) kezek előre vagy hátra bilincselése,

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése alapján „*A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.*”

A Szolgálati Szabályzat 5. § (5) bekezdésében foglaltak szerint „*A rendőri intézkedés eredményes befejezését szükség esetén segítség igénybevételével is biztosítani kell.*”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése alapján „*Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:*

a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,

b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,

c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrrre, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

(3) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A fogvatartottak kísérésének biztonságos végrehajtásáról szóló Intézkedés előírása szerint a „*kísérési feladat végrehajtása során a fogvatartottat minden esetben meg kell bilincselni. A fogvatartott várható magatartására tekintettel keze előre vagy hátra is bilincselhető, szükség esetén lábbilincs is alkalmazható*”.

A panaszos beadványában előadta, hogy a vele szemben foganatosított intézkedés során kétszer is megbilincselték. A panaszost állítás szerint először akkor bilincselték meg, amikor az intézkedés kezdetekor bemutatkozott a rendőröknek, akik közölték vele, hogy a testvérét keresik, mire ő jelezte, hogy ő nem a keresett személy. A rendőrök ekkor azt mondták, hogy őt is keresik. A panaszos a rendőri tiltás ellenére telefonált az édesanyjának, és közölte, hogy ügyvédet hív. A panaszos szerint a rendőr ekkor megkérdezte, hogy minek neki ügyvéd, majd megbilincselte.

A panaszos előadása alapján a házkutatás megkezdésekor (a fürdőszobában) levették róla a bilincset, amelyet a házkutatás végeztével, a Rendőrkapitányságra történő szállítása megkezdésekor – arra hivatkozva, hogy ez az előírás – a rendőrautóban visszatettek.

Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésében foglaltak szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § c) pontja alapján alkalmaztak bilincset. Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírása szerint a panaszos szökésének megakadályozása miatt volt indokolt a bilincs használata a házkutatás és a panaszos rendőrkapitányságra történő szállítás idejére.

A kapitányságvezető átirata a jelentéseket azzal egészítette ki, hogy az intézkedés elején a panaszos nem volt együttműködő, erre tekintettel is került sor vele szemben a kényszerítő eszköz alkalmazására.

A Rendőrkapitányság vezetőjének a összefoglaló jelentése szerint a panaszos bilincselésére akkor került sor, amikor a panaszos nem kívánta beengedni a lakásába a rendőröket és az ajtó kinyitását követően történt visszalépésével megkísérelte magát a rendőri intézkedés alól kivonni. Az a körülmény, hogy a panaszos kísérletet tett arra, hogy rendőri intézkedés alól magát kivonja, elegendő ahhoz, hogy a rendőr joggal értékelje a panaszos reakcióját szökésnek és jogosan használja vele szemben a bilincset.

A rendőri jelentés említést tesz arról is, hogy a fürdőszobában a panaszosnak csak az egyik kezéről került le a bilincs kizárólag azzal a céllal, hogy a házkutatás során keletkezett iratokat alá tudja írni. A fentiek miatt, nem életszerű a bilincselés elleni panaszt külön-külön (házkutatás alatt és a szállításkor) vizsgálni, mivel a kényszerintézkedés alkalmazása egy intézkedés alatt folyamatos volt.

Leszögezhető, hogy a bilincs alkalmazása nem kizárólag az ellenszegülés megtöréséig és a szökés megelőzéséig tart, hanem addig az ideig, ameddig az intézkedő rendőr nem látja biztosítottnak a rendőri intézkedés eredményes befejezését. A rendőri intézkedés eredményes befejezése nem akkor következett be, amikor a panaszos szökésének lehetőségét a rendőr a bilincseléssel megakadályozta. Az intézkedés eredményes befejezése az előállítás helyszínére történő megérkezés, azaz a Rendőrkapitányságra történő beszállítás ideje.

A fentiek alapján a bilincs használata a házkutatás foganatosítása alatt, illetve a szállítás során indokolt volt, hiszen csak így tudták a rendőrök garantálni a rendkívüli esemény – szökés – bekövetkezése nélküli előállítást. Ennek vizsgálata során nem lehetett figyelmen kívül hagyni az előzetesen beszerzett információkat, a panaszos elsődleges reakcióját a rendőri intézkedés megkezdésekor, a panaszos testi adottságait, illetve azt, hogy a szállításban két rendőr vett részt, akik közül az egyik a rendőrségi gépkocsit vezette, amely a nem a szállításra alkalmas gépkocsival történt.

A fentiek alapján az Panasztestülettel nem értek egyet, a panasz e tekintetben is alaptalan.

VII.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

1. A Panasztestület álláspontja szerint az intézkedés kezdetén, valamint a szállítás során alkalmazott bilincs jogszerűtlen és indokolatlan volt, így erre figyelemmel mindkét esetben sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

A Panasztestület azt állapította meg, hogy a rendőrség elsődleges jelentéseiben nem tudott olyan körülményt előadni a panaszos intézkedés során tanúsított magatartása kapcsán, amely megalapozta volna a panaszos megbilincselését az intézkedés kezdetére.

A „második bilincselés” során a Panasztestület álláspontja szerint a panaszos kapitányságra történő szállítása alkalmával még a fogvatartott kísérése során, a kísérést elrendelő személy fakultatív döntésén alapuló megbilincselés lehetősége sem jöhetett szóba, hiszen a panaszos Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja szerint nem minősült fogvatartottnak.

A rendőrség által a Panasztestület rendelkezésére bocsátott iratok nem tártak fel olyan körülményt, amely alapján megalapozottan tartani lehetett volna attól, hogy a panaszos a Rendőrkapitányságra történő szállítása során szökést kísérelne meg.

A Panasztestület állásfoglalásával az alábbiak alapján nem értek egyet.

Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésében foglaltak szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § c) pontja alapján alkalmaztak bilincset. Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírása szerint a panaszos szökésének megakadályozása miatt volt indokolt a bilincs használata a házkutatás és a panaszos rendőrkapitányságra történő szállítás idejére.

A Rendőrkapitányság vezetőjének átirata a jelentéseket azzal egészítette ki, hogy az intézkedés elején a panaszos nem volt együttműködő, erre tekintettel került sor vele szemben a kényszerítő eszköz alkalmazására.

A Rendőrkapitányság vezetőjének összefoglaló jelentése akként részletezi, hogy a panaszos bilincselésére akkor került sor, amikor a panaszos nem kívánta beengedni a lakásába a rendőröket és az ajtó kinyitását követően történt visszalépésével megkísérelte magát a rendőri intézkedés alól kivonni. Az a körülmény, hogy a panaszos kísérletet tett arra, hogy rendőri intézkedés alól magát kivonja, elegendő ahhoz, hogy a rendőr joggal értékelje a panaszos reakcióját szökésnek és jogosan használja vele szemben a bilincset.

A rendőri jelentés említést tesz arról is, hogy a fürdőszobában a panaszosnak csak az egyik kezéről került le a bilincs kizárólag azzal a céllal, hogy a házkutatás során keletkezett iratokat alá tudja írni.

A fentiek miatt, nem célszerű a bilincselés elleni panaszt külön-külön időpontban foganatosított intézkedésnek (házkutatás alatt és a szállításkor) vizsgálni, mivel a kényszerintézkedés alkalmazása egy intézkedés alatt folyamatos volt.

Leszögezhető, hogy a bilincs alkalmazása nem kizárólag az ellenszegülés megtöréséig és a szökés megelőzéséig tart, hanem addig az ideig, ameddig az intézkedő rendőr nem látja biztosítottnak a rendőri intézkedés eredményes befejezését. A rendőri intézkedés eredményes befejezése nem akkor következett be, amikor a panaszos szökésének lehetőségét a rendőr a bilincseléssel megakadályozta. Az intézkedés eredményes befejezése az előállítás helyszínére történő megérkezés, azaz a Rendőrkapitányságra történő beszállítás ideje.

A fentiek alapján a bilincs használata a házkutatás foganatosítása alatt, illetve a szállítás során indokolt volt, hiszen csak így tudták a rendőrök garantálni a rendkívüli esemény – szökés – bekövetkezése nélküli előállítást. Ennek vizsgálata során nem lehetett figyelmen kívül hagyni az előzetesen beszerzett információkat, a panaszos elsődleges reakcióját a rendőri intézkedés megkezdésekor, a panaszos testi adottságait, illetve azt, hogy a szállításban két rendőr vett részt, akik közül az egyik a rendőrségi gépkocsit vezette, amely nem speciális szállító eszköz, hanem egy megkülönböztető jelzés nélküli szolgálati gépkocsi volt.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a rendőrök az intézkedésük során a bilincset jogszerűen, szakszerűen és indokoltan használták, ezért az Panasztestülettel nem értek egyet.

(Megjegyzem, hogy az Rtv. 97. § h) pontja alapján a panaszos fogvatartottnak minősült, hiszen a rendőrök a Rendőrkapitányságra az előállítását foganatosították.)

VIII.

A Panasztestület az állásfoglalása elkészítése során a panaszos előállításának arányosságát és idejét is megvizsgálta.

Tekintettel arra, hogy a panaszos ezt a kérdéskört nem sérelmezte, a beadványában csupán tényként állapította meg, ezért azt – figyelemmel a Ket. 35. § (1) bekezdésére – érdemben nem vizsgáltam. Továbbá a Fővárosi Törvényszék már korábbi – 20.K.31.855/2011/8. számú – ítéletében kimondta, hogy „A bíróság e körben jegyzi meg, hogy az alperesi határozat kizárólag a felperes panaszában foglaltakra kell, hogy reagáljon függetlenül attól, hogy a Független Rendészeti Panasztestület esetlegesen a felperes panaszát meghaladóan más jellegű jogkérdésekben is állást foglal.”.

A Kúria Kfv.III.37.807/2013/4. számú ítélete a fentieket alátámasztja, amely szerint „(...) A FRP-nek az előállítás időtartamára vonatkozó megállapításra nézve rögzítette, hogy e körben a felperes nem terjesztett elő panaszt, ezért annak jogszerűségéről nem kellett döntenie.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- A polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 29. § (1) bekezdése, 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdés II. fordulata, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja, a 10. § (1) bekezdése, a 60 § (1) bekezdése;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 15. § (1) bekezdése, 16. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 17. § (1) bekezdése, 18. § (1) bekezdése, 48. § c) pontja, 97. § h) pontja;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 41. § (1) bekezdés d) pontja, (4) bekezdés b) pontja, 5. § (5) bekezdés, 39. § (2) bekezdés a), b) és c) pontja, (3) bekezdés a) és b) pontja.
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 370. § (1) bekezdése, 38. § (1) bekezdése.
- A fogvatartottak kísérésének biztonságos végrehajtásáról szóló Intézkedés * pontja.
- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. § (1) bekezdése, 196. § (1) bekezdése.

Budapest, 2016. október 03.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos